



Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди
факультет історії і права

*кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права
імені професора О.І. Процевського*

*кафедра державно-правових дисциплін,
кримінального права і процесу*

Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця

кафедра правового регулювання економіки

Матеріали круглого столу
до Дня юриста

***«Виклики правничої
професії
в умовах воєнного
стану»***

06 жовтня 2022 року

м. Харків

Виклики правничої професії в умовах воєнного стану : тези доповідей та наукових повідомлень учасників круглого столу присвяченого до Дня юриста (6 жовтня 2022 року) / уклад.: О.О. Коваленко, Т.Г. Головань, М.Д. Ждан ; за ред. О.О. Коваленко. – Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2022. – 158 с.

У збірнику розміщено тексти наукових доповідей та повідомлень, присвячених актуальним проблемам правничої професії в умовах воєнного стану.

Видання адресоване вченим, аспірантам, докторантам, викладачам закладів юридичної освіти, працівникам суду, адвокатури, органам юстиції, співробітникам Державної служби зайнятості України, практикуючим юристам, громадським діячам, профспілковим активістам, іншим особам, що цікавляться проблемами правничої професії в умовах воєнного стану.

Матеріали круглого столу оприлюднені у електронному вигляді на сервері відкритого електронного архіву (репозитарію) Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди EKhNPUiR (електронний архів): <http://dspace.hnpu.edu.ua/> та на сайті факультету історії і права: <http://www.hnpu-laws.in.ua/> у розділі «Наука».

Інформація про оргкомітет. Координацію проведення круглого столу здійснює кафедра цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського та кафедра державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу – тел.: +38(057)700-35-16, e-mail: trudkonf.hnpu@gmail.com)

Коваленко Олена Олександрівна (в.о. завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін і трудового права імені професора О.І. Процевського д-р юрид. наук, професор) +38(057)598-98-75;

Головань Тетяна Георгіївна (в.о. завідувача кафедри державно-правових дисциплін, кримінального права і процесу канд. юрид. наук, доцент) +38(067)681-93-90;

Ждан Микола Дмитрович (канд. юрид. наук, доцент) +38(063)948-05-19.

Оргкомітет круглого столу не завжди поділяє думку учасників. У збірнику максимально точно збережена орфографія і пунктуація, які були запропоновані учасниками. Повну відповідальність за достовірну інформацію несуть учасники та їх наукові керівники.

Всі права захищені. При будь-якому використанні матеріалів круглого столу посилання на джерела є обов'язковим.

Затверджено редакційно-видавничою радою
Харківського національного педагогічного
університету імені Г. С. Сковороди
протокол №10 від 19 жовтня 2022 р.

© Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди, 2022

Гелашвілі А.Г. НЕРУХОМЕ МАЙНО ЯК ГАРАНТІЯ ПРАВА НА ДОСТАТНІЙ РІВЕНЬ ЖИТТЯ ПРИ УКЛАДАННІ ДОГОВОРУ ПРО ПРИПИНЕННЯ ПРАВА НА АЛІМЕНТИ ДЛЯ ДИТИНИ У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕДАЧЕЮ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО	89
Фатєєв Я.В. ДИНАМІКА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗМІН ІСТОТНИХ УМОВ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	91
Журавельов М.С. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ БОЙОВОЇ ОБСТАНОВКИ ЯК КВАЛІФІКУЮЧОЇ ОЗНАКИ ВІЙСЬКОВИХ ЗЛОЧИНІВ	93
Кузнецова К.І. ЗДІЙСНЕННЯ ПРАВОСУДДЯ. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ СУДУ	96
Лиманський П.П. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	99
Герасименко Г.О. ОХОРОНА ПРАВА НА МАТЕРИНСТВО ТА БАТЬКІВСТВО ЯК ФАКТОР ПОДОЛАННЯ ДЕМОГРАФІЧНОЇ КРИЗИ	102
Жиленко Х.О. ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНСТВА В СІМ'Ї У СФЕРІ ПРИВАТНОГО ТА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА	104
Коренцов О.І. ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	107
Панаско Ю.І. ПРАЦЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ЛЮДСЬКОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ: РЕАЛІЇ ВОЄННОГО РЕЖИМУ ТА ПІСЛЯВОЄННІ ПЕРСПЕКТИВИ	110
Сапітон Д.В. ПРИЗУПИНЕННЯ ДІЇ ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ	113
Ференець О.Є. СУД ПРИСЯЖНИХ У ЗДІЙСНЕННІ ПРАВОСУДДЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ТА НЕОБХІДНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ РЕФОРМ СУДУ ПРИСЯЖНИХ В УКРАЇНІ	116
Шапірко В.Г. ГЕНДЕРНО-ПРАВОВА ЕКСПЕРТИЗА ЯК ІНСТРУМЕНТ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ	117
Варук В.В. ПРОБЛЕМИ ТА ГОТОВНІСТЬ ДО РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ	120
Донченко К.Р. ДОВЕДЕННЯ ДО САМОГУБСТВА: ОСОБЛИВОСТІ КВАЛІФІКАЦІЇ	122
Андрєєва Ю.С. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ	126

4. Копйова І.А. Співвиконавці доведення до самогубства. *Вісник Асоціації кримінального права України*, 2020, № 2(14). С. 102-120.
5. Кривоконь Д.А. Доведення до самогубства: кримінально-правовий аналіз. «Молодий вчений» № 11 (51) листопад, 2017 р. С. 888-892.
6. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341–III. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 25-26, ст.131. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
7. Про судову практику в справах про злочини проти життя та здоров'я особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 07.02.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-03#Text>.
8. Проект Кримінального кодексу України, опублікований станом на 22 вересня 2022 року – URL: <https://newcriminalcode.org.ua/upload/media/2022/09/22/1-kontrolnyj-tekst-proektu-kk-22-09-2022-bez-koloriv.pdf>.
9. Сайт World Health Organization. URL: <https://www.who.int/news/item/17-06-2021-one-in-100-deaths-is-by-suicide>.
10. Сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>.
11. Сайт Офісу Генерального прокурора. URL: <https://gp.gov.ua/ua>.
12. Тіцька Л. І. Жорстокість як ознака складів злочинів. *Вісник Львівського університету*. Серія юридична. 2012. Випуск 55. С. 247–253.
13. Тіцька Л.І. Дискусійні питання кваліфікації злочинів, ознакою складів яких є жорстокість. *Форум права*. 2012. №1. С. 983-989.
14. Чабанюк В.Д. Кваліфікація сучасних проявів доведення до самогубства. *Науковий вісник публічного та приватного права*. Випуск 1, Том 2, 2019. С. 197-204.
15. Шестопалова Л.М. Самогубство та доведення до самогубства: заходи протидії: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: Київ 2001. 24 с.

УДК 349.2

Андрєєва Юлія Сергіївна,
студентка 45 групи ОП «Право» спеціальності 081 Право
факультету історії і права
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди
e-mail: Yuljaandreeva76@gmail.com
Науковий керівник: *Коваленко Олена Олександрівна*,
в.о. завідувача кафедри цивільно-правових дисциплін і
трудового права імені професора О.І. Процевського
Харківського національного педагогічного університету
імені Г.С. Сковороди,
доктор юридичних наук, професор

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОБОЧОГО ЧАСУ У ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВАХ

З давніх давен Україна славилась своїм основним багатством – землею, раціональне використання якої і має стати основним засобом забезпечення

розвитку нашої держави. Тому Україна має надавати підтримку у розвитку ініціативи громадян, що приймають рішення заробляти собі на життя працею у аграрному секторі економіки, зокрема у фермерських господарствах.

«Сучасні фермерські господарства України ще не набули істотно значущої економічної та соціальної ролі в суспільстві, адже створюються і діють у складних кризових умовах. Проте мають важливе значення для перспективного розвитку аграрних ринкових відносин. З розвитком у нашій державі фермерського укладу виникає багато проблем, що стосуються правового регулювання відносин у сфері праці в фермерських господарствах як членів господарства, так і тих осіб, які не є членами господарства (найманих працівників)» [1].

Зокрема мова йде про правове регулювання робочого часу у даних об'єднаннях.

Закон України «Про фермерське господарство» [2] взагалі мало уваги приділяє правовому регулюванню саме трудових відносин, а що стосується регулювання робочого часу – то це лише наступні випадки: з особами, залученими до роботи у фермерському господарстві, укладається трудовий договір (контракт), у якому, окрім іншого, визначаються тривалість робочого дня, вихідні дні, щорічна оплачувана відпустка [2, ч. 3 ст. 27]; тривалість щорічної відпустки осіб, які працюють у фермерському господарстві за трудовим договором (контрактом), не повинна бути меншою за передбачену законом тривалість щорічної відпустки [2, ч. 4 ст. 27].

Особливості виконання роботи у фермерських господарствах, а саме праця в аграрному секторі економіки, який напряду залежить від кліматичних умов, в яких протікає трудова діяльність, режим робочого часу у даній сфері відрізняється від звичного для широкого загалу працівників – так би мовити, типового, режиму робочого часу. Адже, трудова діяльність, що виконується у фермерських господарствах не може бути обмежена нормальною тривалістю робочого часу. Тому тут застосовуються нетрадиційні – атипові режими роботи, такі як режим ненормованого робочого дня, режим роботи з роздробленим робочим днем тощо.

Чинний КЗпП не регулює ненормований робочий час. До акту, який приділяє увагу цьому питанню відносяться Рекомендації щодо порядку надання працівникам з ненормованим робочим днем щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці, затверджені Наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 10 жовтня 1997 р. [3], де встановлено, що перелік працівників з ненормованим робочим часом закріплюється в колективному договорі. Підставою для віднесення працівника до числа осіб з ненормованим робочим днем є включення посади, яку він займає, в затверджені міністерствами і відомствами за погодженням з відповідними виборними органами первинної профспілкової організації переліки посад, для яких допускається застосування ненормованого робочого дня.

Критерієм включення до такого переліку є те, що праця працівників, за характером виконуваних ними робіт, не завжди може бути обмеженою тривалістю робочого дня, не піддається точному обліку внаслідок режиму роботи, а також це стосуються тих осіб, робочий час яких у зв'язку з особливостями організації їх праці, розподіляється ними на свій розсуд. Праця працівників фермерських господарств підпадає як раз під ці критерії.

Безпосередньо на підприємстві або в організації список посад працівників з ненормованим робочим днем розробляється при укладенні власником або уповноваженим ним органом спільно з виборним органом первинної профспілкової організації цього підприємства чи організації колективного договору і є додатком до нього. Таким чином, ненормований робочий день встановлюється для обмеженого кола осіб: для осіб адміністративного, управлінського, технічного та господарського персоналу; для осіб, праця яких не може обчислюватися в часі; для осіб, які розподіляють час роботи за власним розсудом; для осіб, робочий час яких за характером праці роздрібнюється на частини невизначеної тривалості [3]. Останні два випадки як раз і зустрічаються у фермерському господарстві. Переробка компенсується їм наданням додаткової відпустки тривалістю до 7 днів [3].

Крім вище зазначеного режиму робочого часу існує і так званий режим роботи з роздробленим робочим днем. Він вводиться в таких галузях господарства, де обсяг робіт нерівномірно розподіляється протягом дня і не може бути розподілений рівномірно (наприклад, водії міського транспорту, робота яких інтенсивна вранці та увечері, у часи пік, вдень же водії відпочивають; для тваринників час годівлі і доїння корів призначається у певний час) [4, с.277]. Це стосується і роботи у фермерських господарствах. На таких роботах робочий день може бути поділений на частини з умовою, що загальна тривалість роботи не повинна перевищувати встановленої тривалості робочого дня і не перевищуватиме 40 годин на тиждень.

Список використаних джерел

1. Мартинович О.М. Законодавча регламентація трудових відносин членів фермерських господарств. file:///D:/user/Downloads/bmju_2010_9_18.pdf. 2. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р., № 973-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15#Text>. 3. Рекомендації щодо порядку надання працівникам з ненормованим робочим днем щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці: Наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 10 жовтня 1997 р. №7. Праця і зарплата. 1997. №23. 4. Болотіна Н.Б., Чанишева Г.І. Трудове право України. Київ:Знання, 2000. 564 с.

УДК 343.3

Гончаренко Ксенія Юріївна,
студентка 4 курсу факультету історії і права
Харківського національного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди
honcharenko.kseniia@gmail.com
Науковий керівник - к.ю.н., доцент, *Корабель Марія Георгіївна*

СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ НОВОВВЕДЕНЬ ДО КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ: СТАТТЯ 111-1 КРИМІНАЛЬНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ

У зв'язку із повномасштабним вторгненням 24 лютого 2022 Російської Федерації на території суверенної держави України Указом Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»,